

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र निष्णात (M.Lib I.Sc)

परीक्षा : मे २०२२

सत्र - २

विषय : माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान आणि त्याचे उपयोजन (ML-21-215)

दिनांक : २७/०५/२०२२

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा

(१०)

१. टिसीपी/आय पी प्रोग्रॅमच्या ----- पायऱ्या आहेत.
अ)३ ब)४
क)२ ड) या पैकी नाही
२. ओसीएलसी या ग्रंथालय नेटवर्कचे स्थापना ----- साली झाली
अ)१९३७ ब)१९५७
क)१९४७ ड) या पैकी नाही
३. ऑटोमेशन हा शब्द ऍटोमोस या ----- शब्दापासून तयार झाला आहे.
अ) जपान ब) ग्रीक
क) इंग्लिश ड) फ्रेंच
४. इ- मेल ची सुविधा ----- साली सुरु झाली
अ)१९६० ब)१९८०
क)१९७० ड)१९९०
५. इंटरनेटवर माहिती शोधण्यासाठी ----- सर्च इंजिन उपलब्ध आहेत.
अ) गुगल ब) याहू
क) आस्क मी ड) वरील सर्व
६. बुलीयन शोध प्रश्न ----- प्रकारच्या ऑपरेटर स्वरूपात असतात
अ) अँड ब) नॉट
क) ओर ड) वरील सर्व
७. ऍडव्हान्स रीसर्च प्रोजेक्ट एजन्सी ----- येथे आहे.
अ) लंडन ब) कॅनडा
क) अमेरिका ड) इंडिया

८. .इडीयू म्हणजे

अ) व्यावसायिक

ब) शासकीय

क) शैक्षणिक

ड) या पैकी नाही

९. डेटाबेस व्यवस्थापन पद्धती एक प्रकारचे ----- पॅकेज आहे

अ) हार्डवेअर

ब) सॉफ्टवेअर

क) संगणक

ड) या पैकी नाही

१०. ग्रंथ विक्रेता इंटरनेटचा वापर ----- साठी करू शकतात

अ) इंटरनेट बँकिंग

ब) ऑनलाईन कॅटलॉग

क) ऑनलाईन ट्रान्सफर

ड) वरील सर्व

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(३०)

१. नेटवर्क म्हणजे काय. भौगोलिक आकारावर आधारित नेटवर्क चे प्रकार विशद करा
२. वर्ल्ड वाइड वेब हि संकल्पना स्पष्ट करा
३. अंकीय ग्रंथालय या बद्दल माहिती लिहून त्याचे महत्व विशद करा

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(४०)

१. डेटाबेस व्यवस्थापन प्रणाली बद्दल सविस्तर माहिती लिहा
२. इंटरनेट बद्दल सविस्तर माहिती लिहा. इंटरनेटची ऐतिहासिक पाश्चभुमी स्पष्ट करा
३. ग्रंथालयात इंटरनेटचे महत्व स्पष्ट करा

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २)

(२०)

१. डेटा माइनिंग
२. कॉन्सोर्टिय
३. ओसीआर तंत्रज्ञान

English Translation

Information Communication Technology & It's Application (ML21-215)

Q. 1 Choose the correct option **(10)**

1. TCP/IP has ----- steps.
a)3
b)4
c)2
d)All of the above
2. OCLC was established in -----
a)1937
b)1957
c)1947
d)None of the above
3. The word automation has been derived from -----word.
a)Japan
b)Greek
c)English
d)French
4. Email facility was started in -----
a)1960
b)1980
c)1970
d)1990
5. -----search engines are available to find information on the Internet.
a)Google
b)Yahoo
c)Ask me
d) All of the above
6. Boolean search queries are in ----- type operator format.
a)AND
b)NOT
c)OR
d) All of the above
7. Advanced Research Project Agency is in -----
a)London
b)Canada
c)America
d)India
8. .edu means-----
a)Commercial
b)Government
c)Education
d)None of the above
9. Database Management System is a type of----- package.
a)Hardware
b)Software
c)Computers
d)None of the above
10. Booksellers can use the Internet for-----
a)Internet banking
b)Online catalogue
c)Online transfer
d)All of the above

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) **(30)**

1. Explain network and various networks based on geographical areas
2. Explain the world wide web
3. Explain the concept of digital library and its need

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) **(40)**

1. Explain in detail database management system
2. Explain in detail the concept of internet along with its historical background
3. Explain the need of internet in libraries

Q. 4 Write Short notes (Any 2) **(20)**

1. Data Mining
2. Consortia
3. OCR Technology